

Forholdet er jo i Reglen det, at enten Herredsfogden eller Amtsrådet eller Sognieforstanderskabet, hvem af dem der er den meest Energiske, den meest Virksomme, tager Sagen i sin Haand, men naar Ingen af dem har Lyft eller Energi dertil, saa bliver Veien liggende. — Den Tanke, som den ærede Landstingsmand for 10de Kreds fremsatte, at man, langt fra at nedsette Veiene af første Klasse til nu for Fremtiden kun at være Veie af anden Klasse, skulde gaae den modsatte Veie og ophæve flere Veie af anden Klasse til at være Veie af første Klasse, at man altsaa, istedet for at lægge Statsveivæsenet over paa Amtene, hellere skulde optage flere Veie til umiddelbar Vælgelighed af Staten, den Tanke kan ganske vist have meget Tilsaende ved sig, men jeg vil dog henstille til den ærede Landstingsmand, om han troer, at den er gennemførlig, og, hvad jeg fremdeles vilde henstille, er, hvor da Grænsen egentlig skulde trækkes. — Dersom et Amt er en for lille Kreds til selvstændigt at styre sine Veie, saa er dog aabenbart Sognet for sine Veies Vedkommende en endnu langt snevrere Kreds. Den ærede Landstingsmand nævnte vel, at man passende kunde henlægge Landeveiene under en fælles Styrelse provindsviis og Biveiene herredsviis, men den ærede Landstingsmand maa ikke overse, at saa maae vi først skaffe en fælles Bestyrelse for Provinserne og en fælles Bestyrelse for Herrederne, Noget, som vi for Diebliffet fuldstændigt savne. Det forekommer altsaa mig, at, dersom man vilde følge den ærede Landstingsmands Tanke, eller dersom han selv vilde gjøre et Forsøg paa at udføre den videre, saa vilde han komme til at give dette Lovforslag en saadan Udvidelse, at der neppe vilde være nogen Sandsynlighed for at kunne gennemføre det. De statistiske Data, hvormed den ærede Landstingsmand styrkede sin Betragtning af disse Forhold, og hvormed han navnlig søgte at godtgjøre, at Jernbanefærdselen, istedetfor at formindste Afbenyttelsen af Hovedlandeveiene, snarere forøgede den, vil jeg paa ingen Maade modsig, men det forekommer mig dog, at man ikke kan overse, at mange mindre Landeveie ved de samme Byer, som den ærede Landstingsmand netop nævnte som Exempel, have en

ligesaa stor Færdsel som disse Stykker Hovedlandeveie. Der vil altsaa være netop den samme Grund til nu at optage disse mindre Landeveie som Hovedlandeveie under Statens umiddelbare Styrelse, som der vilde være til at beholde den hidtidige Hovedlandevei mellem Aarhus og Randers som Statsvei. Jeg troer heller ikke, at det nogeninde er blevet paastaet, at de hidtidige Hovedlandeveie vilde blive overflødig ved Jernveiene; men, hvad man har paastaet, har kun været det, at de ikke have og end mindre i Fremtiden vilde faae en større Betydning end de mindre Landeveie, saa at man altsaa — saaledes forekommer det mig — kun vil have Valget imellem enten at optage Fleertallet af de mindre Landeveie som Statsvei, eller ogsaa at reducere de nuværende Statsvei til at blive Amtsvie. Dersom man vilde stræbe efter at opnaae Ligelighed i Veibyrderne, saa vilde man jo ganske vist ikke kunne standse ved at optage et vist Antal af mindre Landeveie som Statsvei; man maatte for at gjøre Ligeligheden til Virkelighed optage samtlige Landets offentlige Veie som Statsvei. Dette er imidlertid en for mig noget svimlende Tanke, ligesom jeg heller ikke troer, at det vilde lade sig gennemføre at føre et Statstilshyn med samtlige Veie. Den ærede Landstingsmand antydede selv, at dette vilde medføre en meget større Beføstning end den, der i Lovforslaget var forudsat for Inspectionen med Landeveiene. Ja, ganske vist vilde Beføstningen blive meget større; den vilde blive saa stor, at jeg troer, at man langt bedre vilde anvende det samme Beløb til Veianlæg, det være sig Jernvei eller andre Veie, end til en saadan Statsinspection ved samtlige Landets offentlige Veie.

Den ærede Landstingsmand for 10de Kreds (Sessen) fremsatte nogle Bemærkninger om enkelte Punkter i Lovforslaget, som jeg, da de ere bragte frem her, ikke skal unblade at søge at imødegaae. Hvad saaledes for det Første Broerne i Byerne angaaer, er det en Feiltagelse af det ærede Medlem, naar han troer, at disse Broer hidtil have staaet exceptionelt, at Udgifterne til deres Vælgelighed ikke have været ubredede efter samme Regler, som Udgifterne til Hovedlandveisgaderne. Det